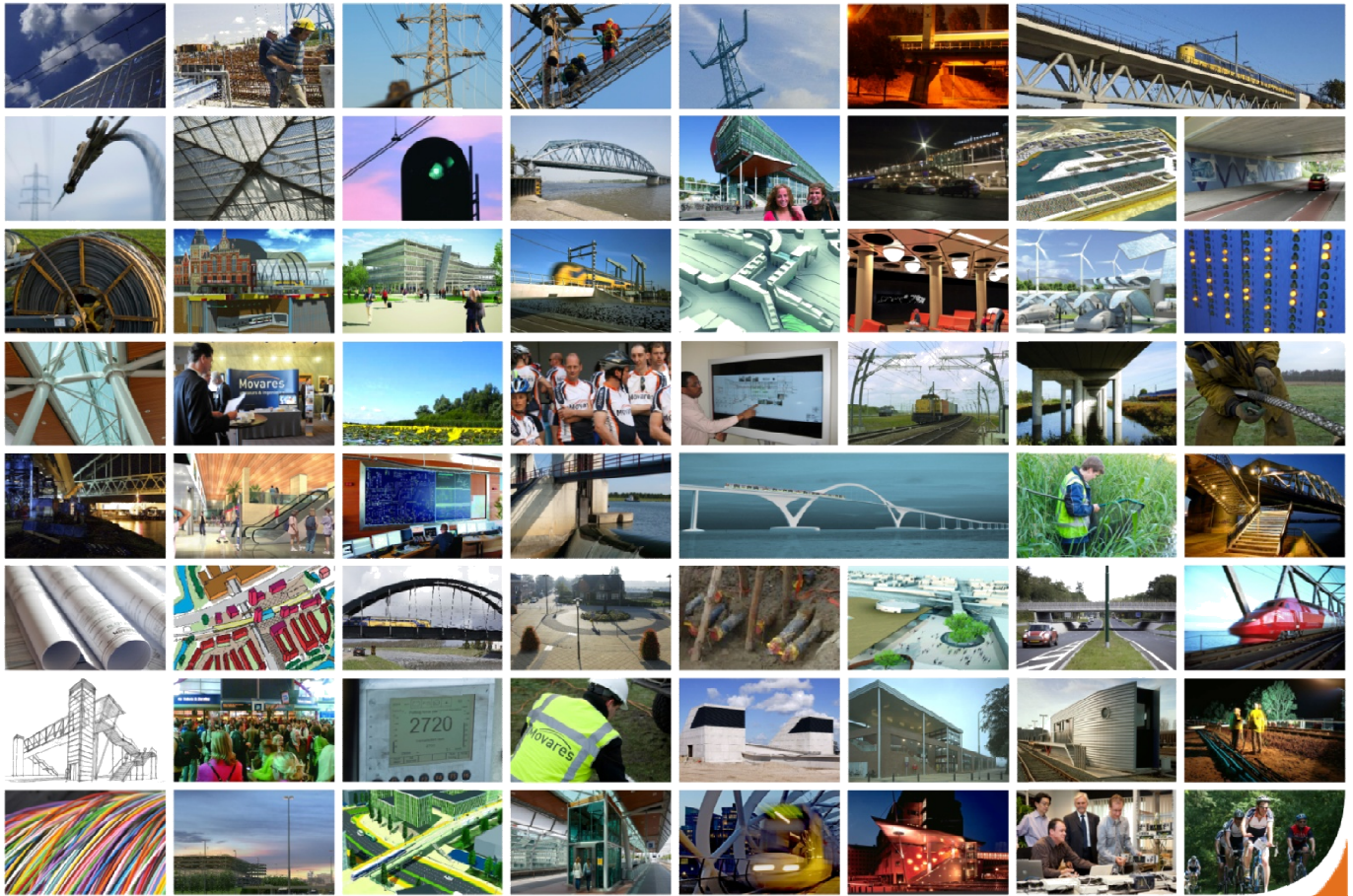




Effecten op beschermde soorten en gebieden

20 september 2017- Versie 2.0

Autorisatieblad

Quicksan ecologie; dijkverbetering Milsbeek

Effecten op beschermde soorten en gebieden

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Woude, EA van der	X	19-09-2017
Gecontroleerd door	Kooij, CA van der	X	20-09-2017
Vrijgegeven door	Schie, FM van	X	20-09-2017

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Wettelijk kader	2
1.3 Doel	2
2 Methode	3
2.1 Beschermde gebieden	3
2.2 Beschermde soorten	3
3 Locatie en activiteiten	5
3.1 Locatie	5
3.2 Activiteiten	7
4 Beschermde gebieden	8
4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden	8
4.2 Effecten op beschermde gebieden	10
5 Beschermde soorten	11
5.1 Vaatplanten	11
5.2 Vogels	13
5.3 Grondgebonden zoogdieren	14
5.4 Vleermuizen	17
5.5 Reptielen	21
5.6 Amfibieën	21
5.7 Vissen	22
5.8 Ongewervelden	24
5.9 Samenvatting	26
6 Conclusies	27
6.1 Beschermde gebieden	27
6.2 Beschermde soorten	27
7 Bronnen	30
Bijlage I	Wet en regelgeving
	31
Wet natuurbescherming (WN)	31
Beleid provincies	35
Colofon	37

Inleiding

1.1 Aanleiding

In 1993 en 1995 stond de Maas zo hoog dat het verschillende overstromingen in Limburg tot gevolg had. Om zulke overstromingen in de toekomst te voorkomen zijn er nooddijken aangelegd.

In 2005 hebben ook deze nooddijken een status gekregen als primaire waterkering. Deze status betekent dat de nooddijken moeten voldoen aan de eisen gesteld in de Waterwet, hiertoe moet een deel van de dijken aangepast worden.

Het waterschap Limburg heeft van Rijkswaterstaat de opdracht gekregen om de waterkeringen in Noord- en Midden-Limburg zodanig te verbeteren dat de dijkringen voldoen aan het wettelijke beschermingsniveau. Dijkverbetering Milsbeek – Ven-Zelderheide, onderdeel van dijkkring 54, is een van de dijkverbeteringsprojecten binnen het project Maaswerken. Ten behoeve van de deze dijkverbetering is in 2013 een natuurtoets uitgevoerd. De gegevens uit deze natuurtoets zijn inmiddels verouderd. Waterschap Limburg heeft Movares gevraagd een update van deze natuurtoets te maken.

1.2 Wettelijk kader

Bij een dergelijke ruimtelijke ontwikkeling is het vanuit natuurwetgeving van belang om na te gaan of de werkzaamheden mogelijk effect hebben op beschermde natuurwaarden.

Het volgende wettelijk kader is gehanteerd:

- Wet natuurbescherming;
- Provinciaal beleid, beschermde gebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 inwerking getreden en vervangt de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet.

Zie voor uitleg over het wettelijk kader bijlage 1.

1.3 Doel

Het doel van de voorliggende quickscan is toetsing van de voorgenomen ingreep aan het wettelijk kader ten aanzien van natuur. Voorliggende rapportage betreft een quickscan waarmee een goede eerste indruk over de natuurwaarden in het onderzoeksgebied wordt verkregen. Er wordt duidelijkheid gegeven over eventuele vervolgstappen: is er aanvullend veldonderzoek nodig en is het nodig om een ontheffing of vergunning aan te vragen. Indien nodig wordt aangegeven welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

De quickscan behandelt de volgende vragen:

- Komen ter plaatse en in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde soorten voor?
- Wat is het effect van het project op de beschermde soorten?
- Bevinden zich in de omgeving van de geplande werkzaamheden beschermde gebieden?
- Wat is het effect van het project op de beschermde gebieden?
- Is er eventueel aanvullend onderzoek nodig?
- Is er een ontheffing/vergunning nodig in het kader van de natuurwetgeving?

2 Methode

Voor de quickscan ecologie zijn de volgende werkzaamheden verricht:

- Beschrijving locatie en voorgenomen activiteiten (hfdst 3);
- Beschrijving nabijgelegen beschermde gebieden en effectbepaling van de voorgenomen ingreep op deze gebieden (hfdst 4);
- Bureaustudie, oriënterend veldbezoek, effectbepaling en vaststellen vervolgstappen ten aanzien van beschermde soorten. Deze stappen zijn per soortgroep doorlopen (hfdst 5);
- Opstellen conclusies (hfdst 6).

Hieronder wordt de gehanteerde methode voor de beschermde gebieden en beschermde soorten besproken:

2.1 Beschermde gebieden

Er is een bureauonderzoek naar beschermde gebieden uitgevoerd. Dit betreft Natura-2000 gebieden (beschermd door de Wet natuurbescherming) en gebieden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (provinciaal beleid).

Voor de effectbepaling is naast ruimtebeslag op beschermd gebied, ook gekeken naar mogelijke indirecte effecten als gevolg van bijvoorbeeld verstoring door geluid of licht. Bij Natura 2000-gebieden is tevens gekeken naar 'externe werking'. Hierbij wordt naar indirecte effecten gekeken op beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied, ook als er geen sprake is van ruimtebeslag. Op basis van de effectbepaling is aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn. Hierbij wordt gedacht aan nader onderzoek, het aanvragen van een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming of het doorlopen van de 'nee-tenzij procedure' voor NNN gebied.

2.2 Beschermde soorten

Bureaustudie

Er is een inventarisatie gedaan naar bestaande verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna, zoals opgenomen in de Wet natuurbescherming.

Ten aanzien van vogels zijn in de bureaustudie alleen soorten meegenomen die jaarrond zijn beschermd. Voor algemene broedvogels geldt de algemene verbodsbepaling dat nesten niet mogen worden vernietigd. Ook mogen vogels niet worden verstoord indien de storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort. Dit kan worden voorkomen door werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd, uit te voeren buiten het broedseizoen. Door het nemen van deze maatregel is het niet nodig om alle vogelsoorten in beeld te hebben die mogelijk in het onderzoeksgebied kunnen broeden.

Voor de bureaustudie zijn de verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij zijn gegevens van de afgelopen 5 jaar rond het plangebied geraadpleegd. Daarnaast is er een quickscan uitgevoerd in 2013 door RoyalHaskoning geraadpleegd. Deze is gebaseerd op verouderde wetgeving maar geeft wel een goede situatie schets en een idee van mogelijke beschermde soorten.

Oriënterend veldbezoek

Er is op 27 juli 2017 door een ervaren veldecoloog een bezoek aan het plangebied gebracht. Hierbij is middels visuele inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren op en rond het plangebied.

De inspectie vond plaats zonder gebruik van hulpmiddelen (zoals boomcamera, batdetector, vallen). Tijdens de inspectie heeft ook een biotoopbeoordeling plaatsgevonden waarbij is gekeken naar aanwezige geschikte biotopen voor beschermde soorten.

Effectbepaling beschermde soorten

Op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het oriënterende veldbezoek heeft een beoordeling plaatsgevonden van de effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde natuurwaarden in (de omgeving van) het plangebied.

Vervolgstappen

Op basis van de effectbepaling zijn de vervolgstappen vastgesteld. Hierbij is per soortgroep aangegeven of er een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd is. Indien nodig wordt eerst aangegeven of er aanvullend veldonderzoek moet worden uitgevoerd en, of welke maatregelen kunnen worden genomen om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen of te verzachten (mitigerende maatregelen).

3 Locatie en activiteiten

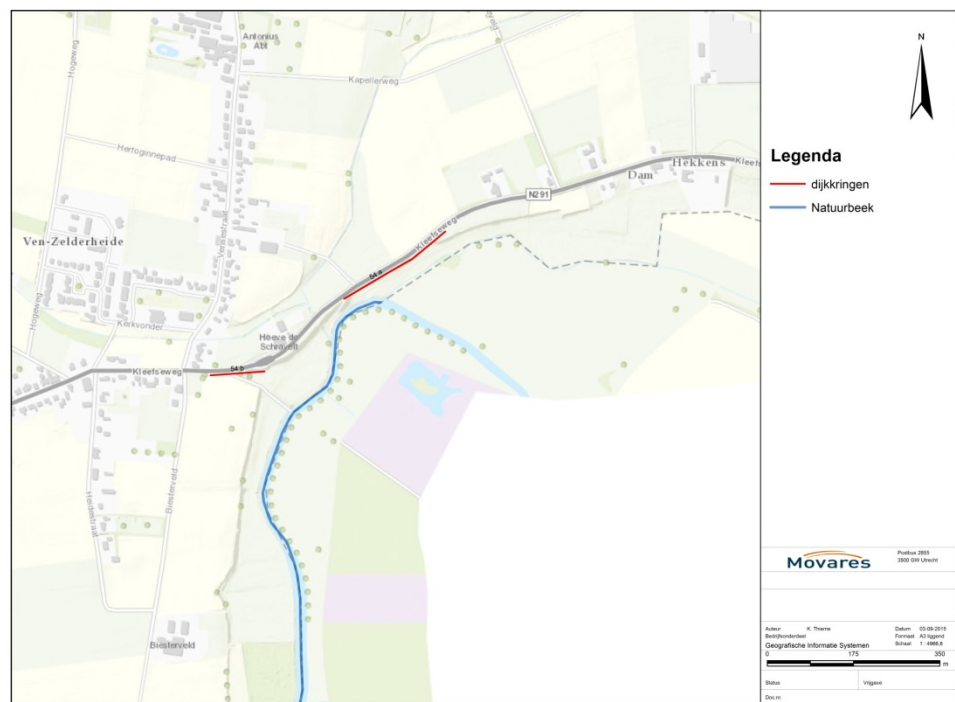
3.1 Locatie

De locaties van het project Prioritaire Dijkversterkingen die in dit rapport getoetst worden betreffen bestaande primaire waterkeringen die verbeterd dienen te worden. De trajecten zijn allen gelegen langs de Niers, een kleine rivier in de noordelijke regio van de Provincie Limburg nabij de plaats Milsbeek. De Niers mondt uit in de Maas.

In totaal zijn er vijf dijktrajecten langs de Niers die versterkt worden.

Locatie 54A & B.

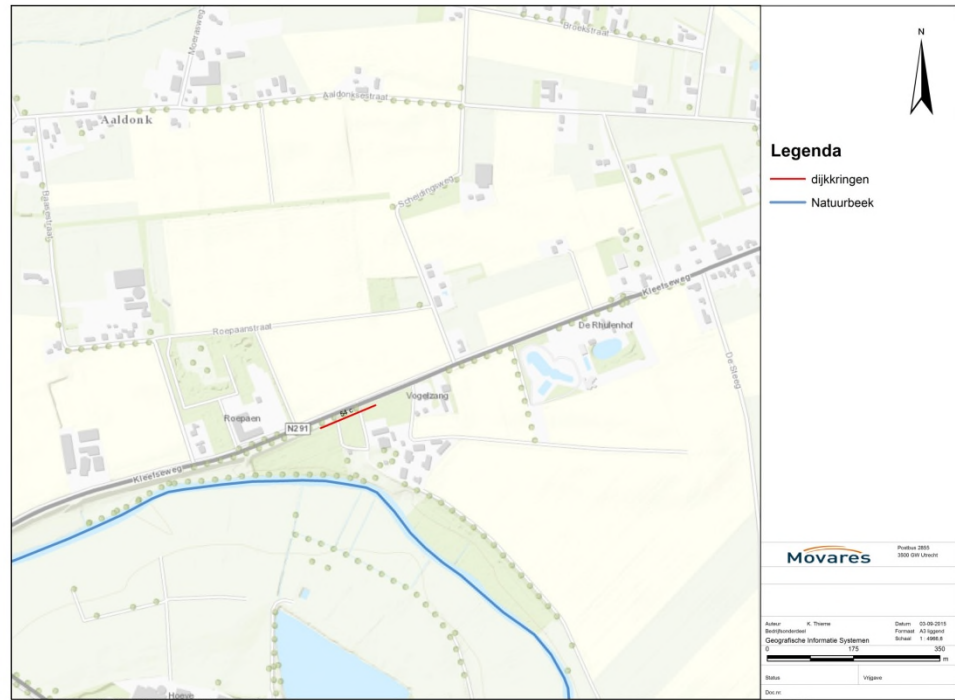
Deze locaties liggen parallel aan de N291 nabij de landsgrens met Duitsland, welke op deze plaats gevormd wordt door de Niers. Locatie 54B ligt tussen de bebouwing en landbouwgebied in. Locatie 54A ligt tussen landbouw gebied en winterbed van de Niers in.



Figuur 1: locatie 54A & 54B

Locatie 54C

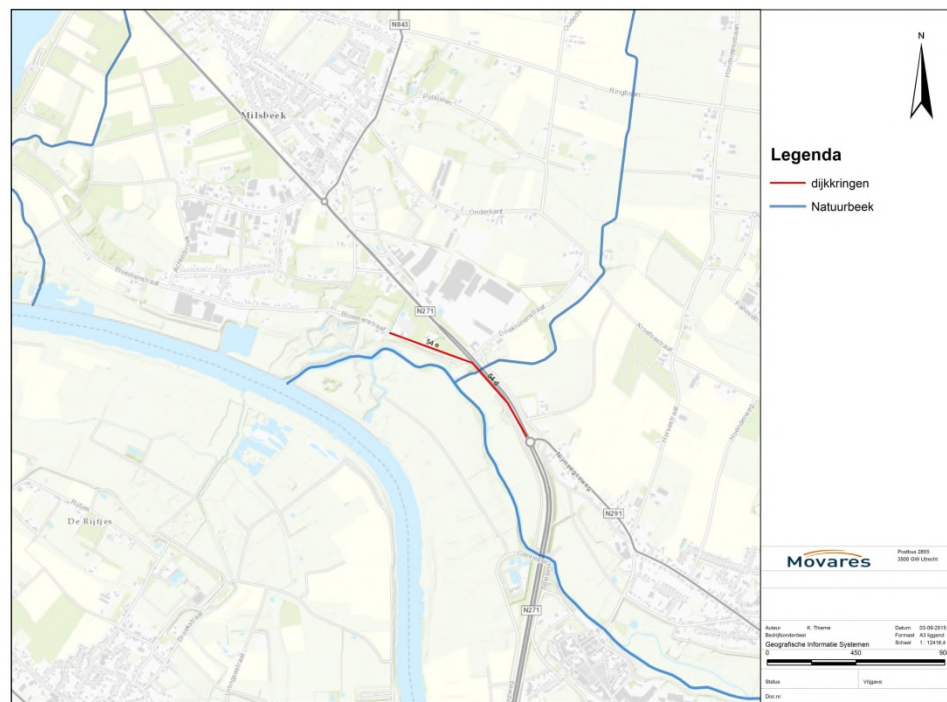
Dit dijktraject ligt parallel aan de N291. De dijk op deze locatie wordt verlengd en versterkt. Aan de rivierzijde ligt de dijk langs een kwekerij, aan de andere zijde loopt een weg met daarachter landbouw gebied. In de buurt van deze dijk staat ook een oud klooster.



Figuur 2: locatie 54C

Locatie 54D & 54E

De dijktrajecten 54E en 54D liggen bij Milsbeek, dicht bij de monding van de Niers in de Maas. De dijken worden hier ook versterkt en verhoogd. De dijken liggen aan een zijde in een gebied dat beheerd wordt door Staatsbosbeheer. Er stroomt hier nog een natuurbeek en het is tevens het winterbed van de Niers. Aan de andere zijde ligt de dijk parallel aan de N291. Daarachter ligt landbouwgrond met kwekerijen.



Figuur3: locatie 54D & 54E

3.2 Activiteiten

Werkzaamheden die uitgevoerd worden om deze verbetering te realiseren omvatten het verhogen en verbreden van bestaande dijken, en het versterken en verbeteren van kades. Op alle locaties zal een “groene kering” gerealiseerd worden naar de norm van de Waterwet.

Een groene kering wordt in principe als volgt opgebouwd:

- De kern wordt opgebouwd uit het kernmateriaal van de huidige waterkering. Dit is veelal kleiig zand of zandige klei. Daar waar een nieuwe waterkering wordt aangelegd wordt het vrijgekomen kernmateriaal van de overige trajecten gebruikt.
- De bekleding van de kering wordt gevormd door een 1 meter dikke laag klei. Deze kleilaag wordt op het buitentalud, de kruin, het binnentalud en de eventuele berm aangebracht.
- Bovenop de erosiebestendige kleilaag wordt een leeflaag met een dikte van 0,3m aangebracht. In deze leeflaag wordt de grasbekleding ingezaaid.

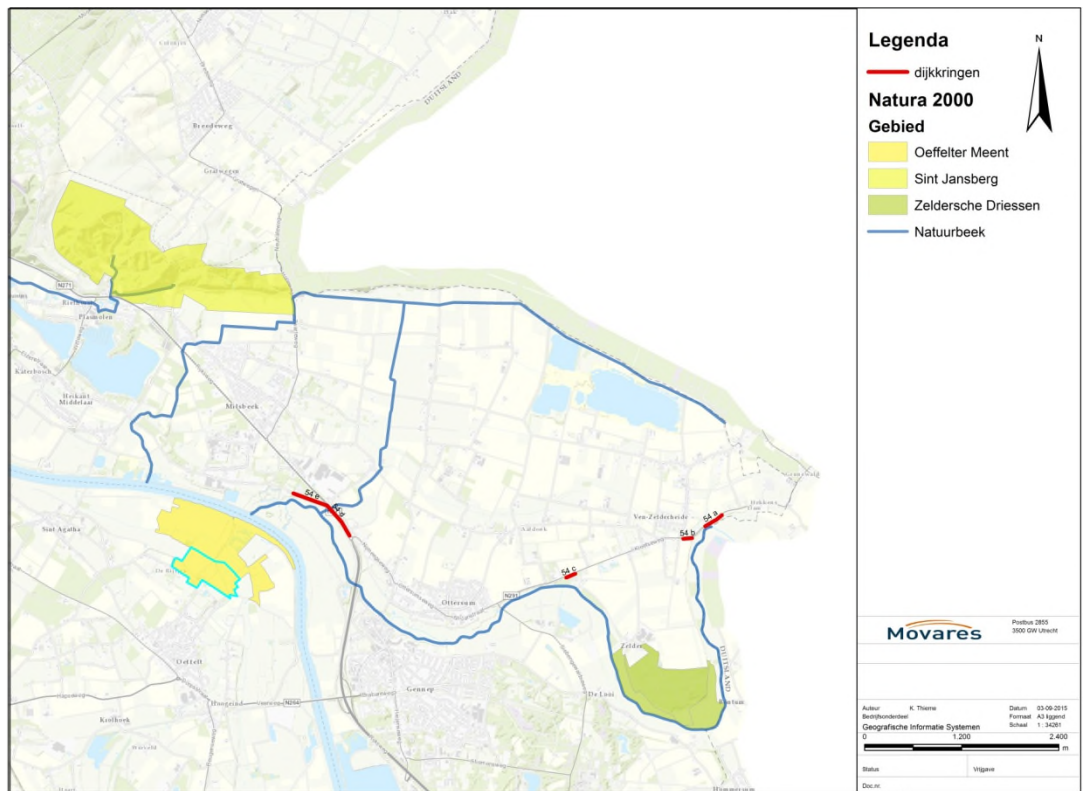
Als gevolg van deze werkzaamheden worden verschillende bomen en bosschages verwijderd. Daarnaast kunnen grondwerkzaamheden een grote impact op de ecologie door het verdichten van de bodem en het verwijderen van microreliëf, hierdoor kunnen soorten verdwijnen en verstoord worden.

De werkzaamheden staan gepland om te starten in het najaar van 2017, met een daadwerkelijke realisatie in het voorjaar van 2018. De uitvoering zal ongeveer eind 2018 afgerond zijn.

4 Beschermde gebieden

4.1 Aanwezigheid beschermde gebieden

Binnen een straal van vier kilometer van de dijk deeltrajecten bevinden zich drie Natura2000-gebieden, namelijk de Sint Jansberg, de Zelderse Driessen en de Oeffelter meent (figuur 4).



Figuur 4: de ligging van de dijkkringen (rode lijnen) ten opzichte van de Natura2000-gebieden

Naast Natura2000-gebieden zijn er ook gebieden aanwezig die bij het Natuurnetwerk Nederland (NNN) horen. In afwijking van andere provincies heeft de provincie Limburg in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (Provincie Limburg, december 2014) onderscheid gemaakt in 3 natuurzones waarin de NNN verwerkt is;

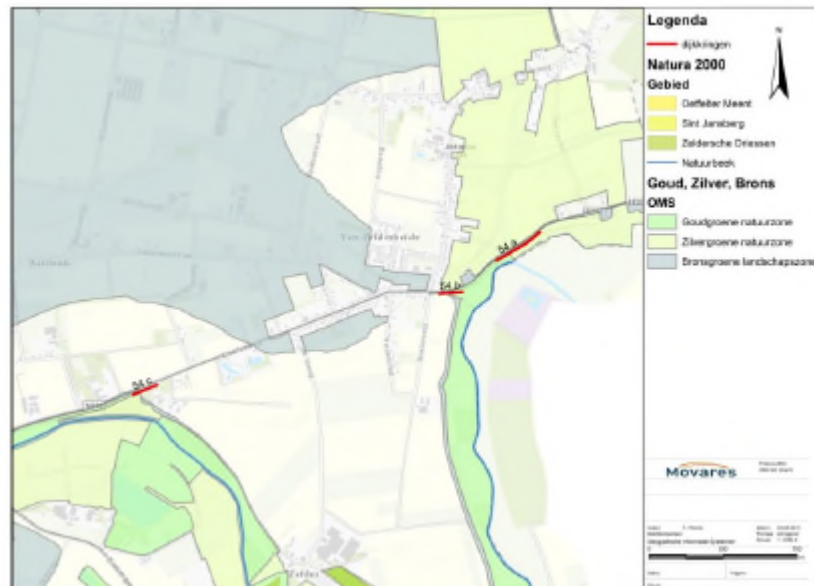
- Goudgroene natuurzone: in de goudgroene natuurzone staat beschermen en versterken van de natuur centraal met bijzonder aandacht voor de Natura2000-gebieden en de natuurbeken. Het Natuurnetwerk Nederland maakt ook onderdeel uit van de goudgroene zone;
- Zilvergroene natuurzone: omvat landbouwgebieden met grote kansen voor natuurontwikkeling en natuurbeheertaken;
- Bronsgroene landschapszone: bestaat uit landschappelijke aantrekkelijk gebieden met een veelheid aan functies.

Deze natuurzones bedekken grote delen van heel Limburg, onvermijdelijk liggen daardoor alle dijkkringen in of nabij een type natuurzone.

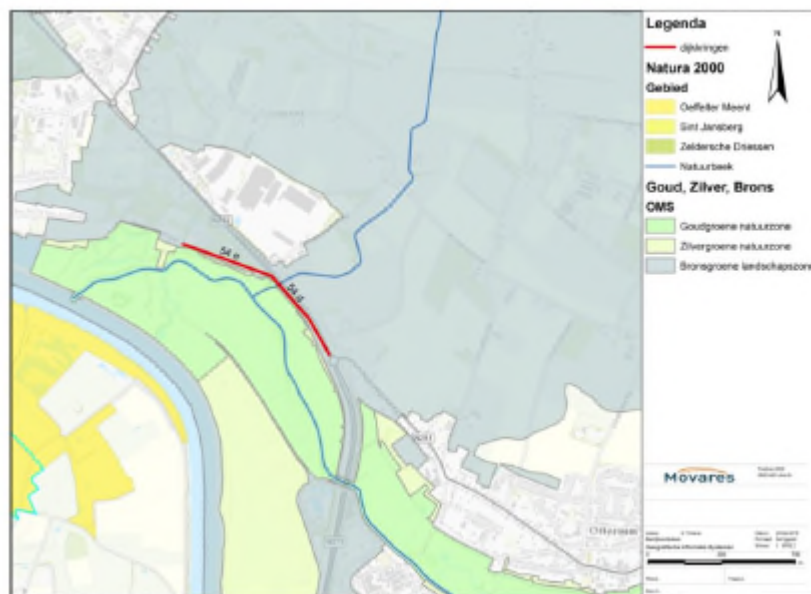
Locatie 54 C ligt naast een zilvergroezone (figuur 5), deze zone is ook stroomgebied van de rivier Niers. Echter hier is de rivier omringt door landbouwgebieden en een kanoverhuur bedrijf.

Locatie 54 A & B bevinden zich vlak langs de landsgrens met Duitsland en bevinden zich in zowel een zilvergroezone als in een goudgroezone. Beide liggen ook weer in het stroomgebied van de Niers (figuur 5).

Dijkkring 54 D & E bevinden zich tussen een bronsgroezone en een goudgroezone (figuur 6). De goudgroezone is overstroomgebied van de rivier Niers. Deze uiterwaarden worden beheerd door Staatsbosbeheer en er vindt extensieve begrazing door koeien plaats. Aan de andere kant van de dijk bevindt zich een bronsgroezone. Deze zone bestaat vooral uit landbouw, kwekerijen en tuinen.



Figuur 5: locatie 54C ligt naast een zilvergroezone, 54A & B bevinden zich vlak langs de landsgrens met Duitsland en bevinden zich in zowel een zilvergroezone als in een goudgroezone.



Figuur 6: dijkkring 54 D & E bevinden zich tussen een bronsgroene zone en een goudgroene zone.

4.2 Effecten op beschermde gebieden

Natura 2000-gebieden

Er vindt geen ruimtebeslag op een Natura2000-gebied plaats. Het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied “Oeffelter Meent” bevindt zich op een afstand van ongeveer 800 meter. Dit Natura 2000-gebied is aangewezen met instandhoudingdoelstellingen voor de kleine modderkruiper (H1149) en de kamsalamander (H1166). Daarnaast is het aangewezen voor de habitattypen H6120 Stroomdalgraslanden en H6510 Glanshaver- en vossenstaarthooilanden.

Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied (aan de overkant van de rivier) en de afstand tussen het plangebied en het Natura2000-gebied de Oeffelter Meent en andere gebieden.

Natuurnetwerk Nederland

Er vindt ruimtebeslag plaats op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Alle plangebieden liggen in een natuurzone. De locaties 54A, 54D en 54E liggen in een goudgroene zone en daarmee in NNN-gebied. Hierdoor hebben de werkzaamheden zowel directe als indirecte negatieve effecten (zoals licht, geluid, trillingen). Dit maakt het aannemelijk dat ook de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied aangetast worden.

5 Beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt per soortgroep aangegeven welke beschermde soorten er op basis van de bureaustudie en het oriënterend veldbezoek in en nabij de projectlocaties worden verwacht. Vervolgens wordt per soortgroep ingegaan op mogelijke effecten die door de werkzaamheden op kunnen optreden. Tot slot wordt per soortgroep aangegeven welke vervolgstappen er nodig zijn (zoals maatregelen, nader onderzoek of aanvraag ontheffing). Het hoofdstuk eindigt met een overzicht van de soorten waar binnen het plangebied rekening mee moet worden gehouden.

5.1 Vaatplanten

Resultaten bureaustudie

In 2013 is er op de projectlocaties een quickscan uitgevoerd door Royal Haskoning (mei, 2013). Uit deze quickscan kwam naar voren dat er in dit gebied meerdere beschermde stroomdal soorten voorkomen, zoals het rapunzelklokje en het kandelaartje. Deze soorten waren toentertijd beschermd door de Flora- en faunawet. Echter zijn deze hun bescherming verloren in de huidige Wet natuurbescherming. Uit de database van de NDFF komen de volgende waarnemingen van beschermde soorten planten onder de Wet natuurbescherming naar voren (tabel 1)

Tabel 1: planten die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wn
Grote leeuwenklauw	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn):

H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn),

V = vogels (artikel 3.1 Wn),

Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn).

Andere= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Locaties 54A, 54B, 54D & 54E

Langs deze trajecten is rapunzelklokje aangetroffen. Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Hoewel het rapunzelklokje (figuur 7) niet meer beschermd is volgens de huidige Wet natuurbescherming staat deze wel op de Rode lijst als kwetsbaar. Daarnaast is er in de quickscan van Royal Haskoning (mei, 2013) het kandelaartje aangetroffen. Beide soorten zijn een indicatie voor strenger beschermde stroomdalplanten. Grote leeuwenklauw is zo'n soort en kan daarom ook niet uitgesloten worden.



Figuur 7: rapunzelklokje, zoals gevonden langs de dijktrajecten

Locaties 54C

Langs dit traject zijn geen beschermde planten waargenomen.

Effectbespreking

Grote leeuwenklauw komt voor in bermen langs onverharde wegen, akkers (graanakkers), waterkanten (rivieroeverwallen en sloothellingen), braakliggende grond, bij veevoerkuilen, dijken, tuinen en langs spoorwegen. Dit maakt het aannemelijk dat deze plant voorkomt langs de getoetste dijktrajecten.

Daarnaast komt het rapunzelklokje voor langs deze dijktrajecten. Het rapunzelklokje staat op de Rode lijst als een kwetsbare soort. Grondbewerkingen kunnen een negatief effect hebben op plant populaties.

Vervolgstappen

Op de getoetste dijktrajecten komt mogelijk grote leeuwenklauw voor. Deze soort is beschermd volgens de Wet natuurbescherming. De geplande werkzaamheden kunnen leiden tot het vernietigen van grote leeuwenklauw exemplaren, dit is in strijd met de Wet natuurbescherming. Om inzicht te krijgen in het voorkomen van beschermde plantensoorten is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Hierdoor kan bepaald worden of er door de werkzaamheden negatieve effecten ontstaan op beschermde plantensoorten en of een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd dient te worden.

Het terugplaatsen van de huidige top laag (door de top laag van de huidige dijk te halen, en deze weer terug te plaatsen op de nieuwe dijk) blijft de zaadbank intact. Hierdoor hebben planten een betere kans om in het volgende jaar weer te kiemen.

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten met jaarrond beschermd nesten weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het onderzoekgebied bekend zijn. Deze waarnemingen zijn bekend uit de database van de NDFF. Tijdens de eerder uitgevoerde quickscan van Royal Haskoning in 2013 zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermd nesten aangetroffen.

Tabel 2: vogels met een jaarrond beschermd nest die in de omgeving van de projectlocaties voorkomen (bron: NDFF).

Soort	Categorie Wn
Grote gele kwikstaart	V
Huismus	V
Ooievaar	V
Sperwer	V
Boomvalk	V
Buizerd	V
Gierzwaluw	V
Havik	V
Kerkuil	V
Roek	V
Steenuil	V
Wespendief	V

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn):

H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn),

V = vogels (artikel 3.1 Wn),

Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn).

Andere = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Broedvogels

Er zijn geen vogelnesten waargenomen tijdens het veldbezoek. Er zijn echter wel meerdere jonge vogels waargenomen, zoals fazanten en eenden. Op alle locaties is geschikt broedbiotoop aanwezig in de vorm van bomen, struiken, bermen en ruigtes.

Jaarrond beschermd nesten

Er zijn geen jaarrond beschermd nesten waargenomen tijdens dit veldbezoek. In de omgeving van het plangebied is geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart aanwezig. De grote gele kwikstaart komt voor in rivierbegeleidend grasland en broedt het liefst langs snelstromend water. In het werkgebied van de dijkversterking zelf komt dit broedbiotoop niet voor. Nesten van deze vogelsoort worden daarom in het werkgebied niet verwacht.

In de werkgebieden van met name 54D en 54E zijn meerdere hoge bomen en bosjes aanwezig waar een vogelsoort met jaarrond beschermd nesten een nest in kan hebben. Deze locaties zijn zorgvuldig gecheckt op holten en horsten die door vogels met jaarrond beschermd nesten kunnen worden gebruikt, maar door de grote hoeveelheid blad aan de bomen was de kroon van de boom moeilijk zichtbaar. Door de

aanwezigheid van geschikt habitat, en het gebrek aan zicht op de potentiële nestplekken kunnen jaarrond beschermde nesten niet uitgesloten worden.

Effectbespreking

Broedvogels

De projectlocaties zijn geschikt voor broedende vogels. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen nesten verloren gaan indien dit in het broedseizoen gebeurt. Ook kunnen vogels hun nest verlaten door verstoring veroorzaakt door de werkzaamheden. Onder de Wet natuurbescherming is het doden van vogels, vernietigen van nesten en verstoren van broedvogels (indien vogels hierdoor hun nest verlaten) verboden.

Jaarrond beschermde vogels

In het plangebied zijn bomen aanwezig die mogelijk door vogels met jaarrond beschermde nesten als nestplaats kunnen worden gebruikt. Indien deze nesten aanwezig zijn kunnen deze door de voorgenomen werkzaamheden worden vernietigd.

Vervolgstappen

Broedvogels

Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij struiken en bomen worden verwijderd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in (of op) de te verwijderen begroeiing broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten, mag er niet gewerkt worden.

Jaarrond beschermde vogels

Aanvullend onderzoek is nodig om al dan niet uit te sluiten dat in de te kappen bomen horsten of holten aanwezig zijn die door vogels met jaarrond beschermde nesten als nestplaats kan worden gebruikt. Nestlocatie van vogels met jaarrond beschermde nesten mogen niet worden vernietigd en moeten kunnen blijven functioneren als voortplantingsplaats. Indien een nest van een vogelsoort met jaarrond beschermd nest in een van de kappen bomen aanwezig is, dient een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Resultaten bureaustudie

In onderstaande tabel staan waarnemingen van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren die in het plangebied kunnen voorkomen.

In de eerder uitgevoerde quickscan zijn dassenburchten en eekhoorns waargenomen.

Tabel 3: Grondgebonden zoogdieren die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron: NDFE).

Soort	Categorie Wn
Bever	H
Das	Andere
Eekhoorn	Andere
Egel	Andere*
Konijn	Andere*
Bunzing	Andere*

Soort	Categorie Wn
Haas	<i>Andere*</i>
Huisspitsmuis	<i>Andere*</i>
Vos	<i>Andere*</i>
Woelrat	<i>Andere*</i>

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn):

H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn),

V = vogels (artikel 3.1 Wn),

Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn).

Andere= soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Locaties 54D & 54E

Gebaseerd op het habitat en de data uit de NDFF is het langs deze trajecten niet uit te sluiten dat de beschermde zoogdieren voorkomen. Rondom het plangebied is er geschikt habitat voor de soorten die hierboven in tabel 3 zijn genoemd. Zo liggen er meerdere bosjes (figuur 8) rondom de dijktrajecten. Eekhoornnesten konden niet waargenomen worden door de grote hoeveelheid blad aan de bomen maar kunnen ook niet uitgesloten worden. Het biotoop is namelijk geschikt doordat de rivierduin bosjes nestgelegenheid en voedsel bieden. Bevers kunnen voorkomen in de rivier, maar langs de dijk zijn geen burchten of sporen van bever activiteit waargenomen. Dassen kunnen gebruik maken van het plangebied als foerageergebied. Burchten zijn niet in het werkgebied waargenomen.

Locaties 54C, 54A, 54B.

Rond deze locaties bevindt zich geen bos of geschikt habitat voor dassen en eekhoorns, waardoor deze uitgesloten kunnen worden. Wel zijn er sporen van waarschijnlijk woelratten aangetroffen in de dijk (figuur 9).



Figuur 8: geschikt habitat voor konijnen, eekhoorns en dassen



Figuur 9: sporen van waarschijnlijk de woelrat in de dijk.

Effectbespreking

Verstorende effecten op de bever worden niet verwacht omdat de rivier niet beïnvloed wordt door de werkzaamheden. Er zijn geen sporen van de bever gevonden op de dijk.

Mogelijk maakt de das gebruik van het werkgebied als foerageergebied. Burchten van de das zijn in het plangebied niet waargenomen. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied. Negatieve effecten op verblijfplaatsen van de das worden daarom niet verwacht.

De eekhoorn wordt voornamelijk verwacht in de rivierduinbosjes tegen de dijk aan. Deze bosjes kunnen ook negatieve effecten ondervinden door de geplande werkzaamheden. Het verstoren en vernietigen van in gebruik zijnde eekhoornnesten is in strijd met de Wet natuurbescherming.

De overige grondgebonden zoogdieren die in het plangebied worden verwacht zijn vrijgesteld door de provincie Limburg. Deze soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming).

Vervolgstappen

Voor algemene soorten als konijn en woelrat geldt in de provincie Limburg een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Wel moet rekening worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11). Dit kan door de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd vanaf één kant uit te voeren zodat aanwezige dieren in de gelegenheid zijn om te vluchten. Door deze maatregel wordt ook voorkomen dat eventueel aanwezige foeragerende dassen worden ingesloten.

De eekhoorn is in Limburg deels vrijgesteld voor ruimtelijke projecten. In de periode maart- april en juli tot en met november is de eekhoorn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming. Buiten deze periode is de soort beschermt conform de Wet natuurbescherming, voortplantingsplaatsen (nesten) mogen dan niet vernietigt en of verstoord worden. Nader onderzoek naar nesten van de eekhoorn in het najaar kan al dan niet uitsluiten of nesten van de eekhoorn in het plangebied aanwezig is.

Resultaten bureaustudie

In de onderstaande tabel zijn de soorten vleermuizen weergegeven waarvan waarnemingen in de omgeving van het plangebied bekend zijn. Daarnaast zijn in de voorgaande quickscan ook enkele vliegroutes vastgesteld.

Tabel 4: Vleermuizen die in de omgeving van het plangebied voorkomen (bron:NDFE).

Soort	Categorie Wn
Gewone dwergvleermuis	H
Laatvlieger	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn):

H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn),

V = vogels (artikel 3.1 Wn),

Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn).

*Andere** = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

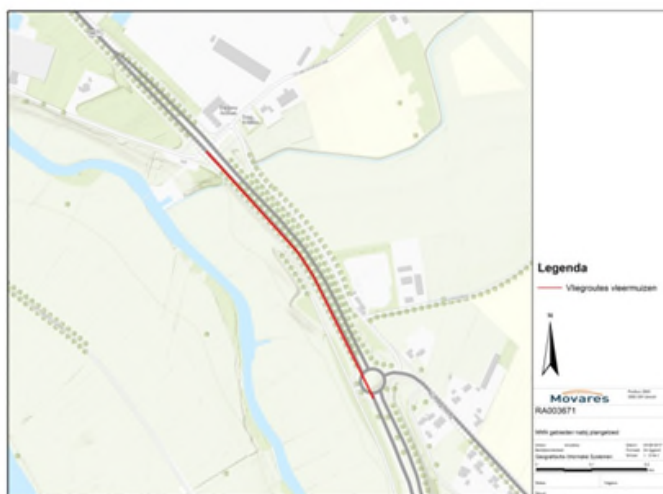
Resultaten veldbezoek

Locaties 54A, 54B,

Op deze locaties zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. De bomenrij op de dijk is een potentiële vliegroute voor vleermuizen. Rondom de dijk zijn er verschillende geschikte foerageergebieden. Dit zijn geen foerageergebieden en vliegroutes van cruciaal belang voor het voortbestaan van verblijfplaatsen in de omgeving. In de directe omgeving zijn verschillende alternatieven aanwezig.

Locaties 54D, 54E

Op deze locaties kunnen zowel verblijfplaatsen als vliegroutes voor vleermuizen niet uitgesloten worden. De voornaamste vliegroute wordt verwacht aan de wegkant van de dijk, langs de bomenrij (zie figuur 10 en 11). In de bosjes langs deze dijktrajecten staan een paar oudere bomen. Deze bomen kunnen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen bieden. De technische ruimte op het terrein van het waterschap kan dienen als verblijfplaats (figuur 12). Dit huisje wordt niet gesloopt, maar kan wel verstoring ondervinden van de werkzaamheden.



Figuur 10: mogelijke vliegroute vleermuizen lang traject 54D en 54E



Figuur 11: Vliegroute langs de bomenrij



Figuur 12: mogelijke verblijfplaats

Locatie 54C

Op deze locatie staat een bomenrij tussen de weg en de dijk (zie figuur 13). Deze bomenrij kan dienen als vliegroute. Daarnaast zijn er vleermuiskasten opgehangen in de bomen (figuur 14). Deze bomen vallen buiten het werkgebied en worden niet gekapt. Negatieve effecten treden dan ook niet op.



Figuur 13: bomenrij langs de dijk



Figuur 14: vleermuiskasten aan de bomen langs de dijk.

Effectbespreking

Locatie 54A, 54B

Op deze locaties zijn potentiële vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen aanwezig. Deze gaan voor een deel verloren onder het ruimtebeslag. Het zijn echter geen structuren van cruciaal belang voor het voortbestaan van een verblijfplaats. Wel kan er mogelijke verstoring door verlichting optreden tijdens de werkzaamheden.

Locatie 54D en 54E

Voor dijkversterking in dijkvak 54D en 54E is het noodzakelijk om de vegetatie in het buitentalud te verwijderen. Dit heeft mogelijk effect op de in de vegetatie (struiken) potentieel aanwezige broedvogels. Ook vindt deze ingreep plaats ter hoogte van de struweelrand in dijkvak 54D die deel uitmaakt van een potentiële vliegroute van vleermuizen. De aanwezige struweelbeplanting wordt verwijderd, waardoor het lijnvorming element ter plaatse deels verloren gaat. Aangezien dit bestaand element relatief laag en ijl is, hebben de aanwezige vleermuizen een minstens zo geschikt alternatief langs de binnenwaarts gelegen lijnbeplanting langs de N271 en Nijmeegseweg en buitenwaarts langs de lijnbeplanting langs de parallel stromende Niers. Hierdoor blijft de functie van vliegroute en foerageergebied grotendeels intact en is er geen sprake van een negatief effect op een essentiële vliegroute voor vleermuizen.

Mogelijk zijn er in de te kappen bomen op locaties 54D en 54E bomen aanwezig met holten die door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt. Door de kap van deze bomen kunnen deze mogelijke verblijfplaatsen worden vernietigd. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Verder kunnen er mogelijk negatieve effecten optreden door verstoring door licht tijdens de uitvoering.

Locaties 54C

Op locatie 54C zijn potentiële verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen aanwezig. Op locatie 54C hangen vleermuiskasten aan de bomen langs de dijk. Deze bomen worden niet gekapt. De mogelijke verblijfplaatsen op deze locatie blijven behouden. Ook de mogelijke vliegroute op locatie 54C blijft behouden. Wel kunnen er mogelijk negatieve effecten optreden door verstoring door licht tijdens de uitvoering.

Vervolgstappen

Aanvullend onderzoek moet uitwijzen of op locaties 54D en 54E bomen aanwezig zijn met holten die door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt. Door blad aan de bomen was er onvoldoende zicht op de bomen waardoor het al dan niet uitsluiten van geschikte holten niet mogelijk was. In eerste instantie dient daarom een oriënterend onderzoek in het najaar te worden uitgevoerd als het blad van de bomen af is. Indien geschikte holten aanwezig zijn dient onderzoek plaats te vinden met behulp van een batdetector. Dit nader onderzoek bestaat uit 2 bezoeken in de periode 1 juni – 15 juli en 2 bezoeken in de periode 15 augustus – 15 september. Indien verblijfplaatsen worden vastgesteld is voor het kappen van de bomen een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Mogelijk indirecte effecten door verstoring door licht op vliegroutes, foeragegebieden of verblijfplaatsen in de directe omgeving kunnen voorkomen worden door in de periode maart tot en met november tussen zonsopgang en zonsondergang te werken. Indien toch gebruik moet worden gemaakt van kunstmatige verlichting, dient deze uitsluitend op de werkzaamheden te worden gericht waarbij verlichting van aanliggende bebouwing, opgaande beplanting, de watergangen en bomen wordt voorkomen.

5.5 Reptielen

Resultaten bureaustudie

Op de locaties van de dijktrajecten zijn geen waarnemingen van reptielen gedaan in de afgelopen 5 jaar. Er komen wel reptielen voor ten zuiden en ten noorden van de dijktrajecten (± 6 km).

Resultaten veldbezoek

Locaties 54E, 54D, 54A & 54B

Hoewel er tijdens het veldbezoek geen reptielen zijn waargenomen, kunnen deze op basis van het biotoop niet worden uitgesloten. De oevers van de Niers lopen geleidelijk op naar de omliggende uiterwaarden. Deze soepele overgang van nat naar droog, in combinatie met grote variatie aan plant bedekking, maken het een ideale omgeving voor de ringslang en de levendbarende hagedis. De hogere delen rond de dijk en het bos zijn geschikter voor reptielen zoals de hazelworm.

Locatie 54C

Voortplantingsplaatsen en overwinteringsplaatsen van reptielen worden niet verwacht op deze locatie doordat geschikt habitat ontbreekt in dit traject.

Effectbespreking

Het hoger gelegen gebied op en rondom de dijk is geschikt als overwinteringshabitat voor de ringslang, levendbarende hagedis en de hazelworm. Verwijdering van bosschages en egalisering van het terrein kunnen het terrein ongeschikt maken voor deze reptielen en hun verblijfplaatsen vernietigen. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Vervolgstappen

Aanvullend onderzoek is nodig om al dan niet uit te sluiten of er reptielen voorkomen langs de dijktrajecten. Reptielen worden vooral verwacht in traject 54A, B, D en E. Indien verblijfplaatsen van reptielen worden aangetroffen en de werkzaamheden kunnen leiden tot negatieve effecten op deze verblijfplaatsen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

5.6 Amfibieën

Resultaten bureaustudie

De volgende waarnemingen van beschermde soorten amfibieën zijn bekend.

Tabel 6: Amfibieën die in de omgeving van het plangebied voorkomen (NDDF).

Soort	Categorie Wn
Bruine kikker	Andere*
Gewone pad	Andere*
Kleine watersalamander	Andere*
Alpenwatersalamander	Andere

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn):

H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn),

V = vogels (artikel 3.1 Wn),

Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn).

Andere = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Er zijn geen amfibieën waargenomen tijdens het veldbezoek. Binnen het traject is geen geïsoleerd oppervlaktewater aanwezig dat door, niet vrijgestelde amfibieënsoorten als voortplantingswater kan worden gebruikt. Wel kunnen er vrijgestelde soorten in het plangebied voorkomen, zoals gewone pad en bastaardkikker. Deze kunnen gebruik maken van de sloten in de omgeving als voortplantingsbiotoop. Daarnaast is er geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig in de vorm van bosschages.

Effectbespreking

Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden op leefgebied van verschillende soorten amfibieën. Het gaat echter om beschermde soorten amfibieën die door de provincie Limburg zijn vrijgesteld bij ruimtelijke projecten.

Vervolgstappen

De provincie Limburg heeft algemene amfibieën (zoals bruine kikker en kleine watersalamander) vrijgesteld voor ruimtelijke ontwikkelingsprojecten. Hier zijn geen verdere vervolgstappen voor benodigd, wel geldt de zorgplicht.

5.7 Vissen

Resultaten bureaustudie

De volgende waarnemingen van beschermde soorten vissen zijn bekend.

Tabel 7: Vissen die in de omgeving van het plangebied voorkomen (NDFF).

Soort	Categorie Wn
Beekprik	Andere

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn):

H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn),

V = vogels (artikel 3.1 Wn),

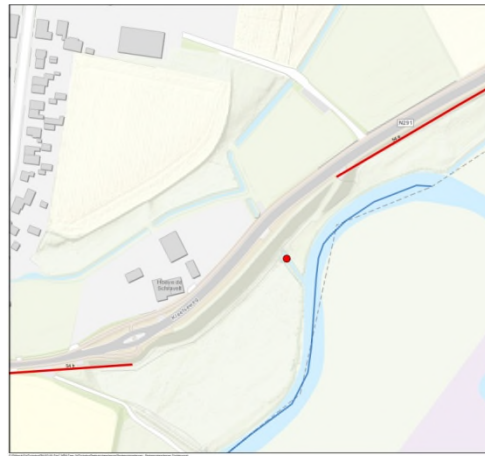
Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn).

Andere = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

Resultaten veldbezoek

Locaties 54A & 54B,

Tijdens het veldbezoek is er een sloot aangetroffen die geschikt is als habitat voor de grote modderkruiper. De sloot (figuur 15) ligt tussen locatie 54A en 54B in. Er treedt dan ook als gevolg van de werkzaamheden geen ruimtebeslag op deze sloot op. De sloot ligt op een zodanige afstand van de locaties dat er ook geen indirecte effecten worden verwacht.



Figuur 15: Sloot (rode stip) geschikt voor grote modderkruiper.

Locatie 54C

Binnen deze locatie is geen oppervlaktewater aanwezig.

Locaties 54D & 54E

Binnen deze twee locaties kan zowel beekprik als grote modderkruiper niet uitgesloten worden. Het snelstromende deel van de beek in figuur 16 is geschikt habitat voor de beekprik terwijl het langzaam stromende deel bij de sluis van dezelfde beek geschikt habitat is voor de grote modderkruiper.



Figuur16: snelstromende beek, geschikt voor de beekprik

Effectbespreking

In het kader van de dijkversterking zullen er werkzaamheden plaats vinden aan de sluis. Dit kan leiden tot directe effecten (ruimtebeslag) op leefgebied van de grote modderkruiper. Door de werkzaamheden kunnen indirecte effecten optreden als gevolg van trillingen en geluid op de beekprik en de grote modderkruiper.

Vervolgstappen

Op de locaties 54D & 54 E treden mogelijk negatieve effecten op de grote modderkruiper op als gevolg van ruimtebeslag en verstoring door trillingen en geluid. De beekprik ondervindt mogelijk negatieve effecten als gevolg van trillingen en geluid. Om de aanwezigheid van de grote modderkruiper en beekprik al dan niet uit te sluiten is nader onderzoek op locaties 54D en 54E noodzakelijk.

Zowel beekprik als grote modderkruiper zijn beschermd door de Wet natuurbescherming. Werkzaamheden mogen geen individuen doden, voortplantingsplaatsen vernielen en verstoring veroorzaken die leiden tot het verlaten van de voortplantingsplaatsen. Indien bij het aanvullend onderzoek naar voren komt dat de beekprik en/of de grote modderkruiper in het plangebied aanwezig is en negatieve effecten op deze soorten niet zijn uit te sluiten, dan is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

5.8 Ongewervelden

Resultaten bureaustudie

Er zijn geen waarnemingen van beschermde soorten ongewervelden in (de omgeving van) het plangebied bekend.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek werden langs alle locaties weidebeekjuffers waargenomen (figuur 17). De meeste weidebeekjuffers zijn aangetroffen langs de beek (figuur 16) en de sloot afgebeeld in figuur 15. Daarnaast werden soorten als de pyjamaschildwants, icarusblauwtje (figuur 17) en het landkaartje waargenomen. Deze ongewervelden zijn allemaal niet beschermd.

De teunisbloempijlstaart kan voorkomen op de locaties 54A, 54B, 54D en 54E. Deze vlinder is beschermd en opgenomen in de Habitatrichtlijn. De teunisbloempijlstaart komt voor op vochtige open plaatsen en langs bosranden. Als waardplant zijn teunisbloem, kattenstaart, basterdwederik (sp.) en wilgenroosje geschikt. Deze waardplanten waren allemaal aanwezig in het plangebied. Om te overwinteren kruipt deze vinder als pop in de strooisellaag.



Figuur 17: weidebeekjuffer (links) en icarusblauwtje (rechts).

Effectbespreking.

De geplande werkzaamheden hebben mogelijk een verstoring en een vernietigend effect op de teunisbloempijlstaart. De werkzaamheden aan de dijk verwijderen de

toplaag waardoor de strooisellaag en mogelijk de waardplanten van deze soort vernietigt worden.

Vervolgstappen

Mogelijk komt de teunisbloempijlstaart langs de locaties 54A, 54B, 54D en 54E voor. De geplande werkzaamheden hebben mogelijk verstorend en vernietigend effect op belangrijke voortplanting- en overwinteringslocaties van deze vlinder. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming.

Aanvullend onderzoek is nodig om al dan niet uit te sluiten of de teunisbloempijlstaart hier voorkomt.

5.9 Samenvatting

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde soorten waarmee op de planlocatie rekening moet worden gehouden. Dit is gebaseerd op bestaande gegevens en het veldbezoek.

Tabel 8: Beschermde soorten die binnen de planlocatie worden verwacht op basis van bestaande gegevens en het veldbezoek.

Soortgroep	Soorten	Categorie Wn
Vaatplanten	Grote leeuwenklauw	H
Vogels	Broedvogels algemeen Vogels met jaarrond beschermde nesten ter hoogte van 54D en 54E.	V
Grondgebonden zoogdieren	Vrijgestelde soorten, zoals konijn en woelrat Das Eekhoorn	Andere* Andere
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis Laatvlieger	H
Reptielen	Ringslang Levendbarende hagedis Hazelworm	Andere
Amfibieën	Vrijgestelde soorten amfibieën, zoals gewone pad	Andere*
Vissen	Beekprik Grote modderkruiper	Andere
Ongewervelden	Teunisbloempijlstaart	H

Legenda categorie Wet natuurbescherming (Wn):

H = soorten Habitatrichtlijn en/of Verdrag van Bonn of Bern (artikel 3.5 Wn),

V = vogels (artikel 3.1 Wn),

Andere = andere soorten beschermd volgens WN (artikel 3.10 Wn).

Andere = soorten waarvoor binnen de betreffende provincie een algemene vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.*

6 Conclusies

6.1 Beschermd gebieden

Natura2000-gebieden

Er vindt geen ruimtebeslag op een Natura2000-gebied plaats. Het dichtstbijzijnde Natura2000- gebied “Oeffelter Meent” bevindt zich op een afstand van ongeveer 800 meter. Dit Natura2000 gebied is aangewezen met instandhoudingdoelstellingen voor de kleine modderkruiper (H1149) en de kamsalamander (H1166). Daarnaast is het aangewezen voor de habitattypen H6120 Stroomdalgraslanden en H6510 Glanshaver- en vossenstaarthooilanden.

Gezien de aard van de werkzaamheden, de ligging van het plangebied (overkant van de rivier) en de afstand tussen het plangebied en het Natura2000-gebied worden geen negatieve effecten op Natura2000-gebieden verwacht.

Natuurnetwerk Nederland

Er vindt ruimtebeslag plaats op het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Alle plangebieden liggen in een natuurzone, en daarmee in NNN gebied. Hierdoor hebben de werkzaamheden directe en indirecte negatieve effecten (zoals licht, geluid, trillingen) op de NNN. Hierdoor kunnen de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN gebied aangetast worden.

Vervolgstappen

Er is vastgesteld dat er werkzaamheden plaatsvinden op delen van de (al dan niet beoogde) kering die onderdeel uitmaken van de NNN. Omdat maatregelen primair uitgevoerd worden aan de keringen en niet in het omliggende natuurgebied, worden er op locatie 54A, 54B, 54D en 54E geen wezenlijke waarden en kenmerken van natuurterreinen in het winterbed van de Maas en Niers aangetast.

Wel zijn er effecten mogelijk op delen van het dijktracé die tot de NNN behoren langs locatie 54A, 54B, 54D en 54E, hier verdwijnen mogelijk kleinschalige groeiplaatsen van stroomdalsoorten. Verder treedt er oppervlakteverlies op aan droge eiken- en dennenbossen op oude rivierduinen langs traject 54D&E.

In het vervolgtraject dient contact te worden opgenomen met de provincie om de benodigde compensatie af te stemmen. Daarnaast kan voor een groot deel van het traject gekozen worden voor natuur technisch dijkbeheer, waarmee er op termijn opnieuw graslanden ontstaan.

6.2 Beschermd soorten

Ontheffing Wet natuurbescherming

Er is ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd indien het project resulteert in handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen. Dit geldt voor alle soorten die als beschermd zijn opgenomen in de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling is opgenomen in de betreffende provincie.

Voor bijna alle soortgroepen geldt dat er voor de voorgenomen werkzaamheden aanvullend onderzoek moet worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Indien het aanvullend onderzoek het voorkomen van beschermde soorten vaststelt en werkzaamheden negatieve effecten hebben op deze soorten is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

Aanvullend onderzoek

Om het voorkomen van beschermde soorten aan te tonen is nader onderzoek nodig naar:

- Vaatplanten (grote leeuwenklauw)
- Grondgebonden zoogdieren (eekhoorn))
- Vleermuizen (verblijfplaatsen ter hoogte van locaties 54D en 54E)
- Reptielen (levendbarende hagedis, hazelworm en ringslang)
- Vogels (nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten)
- Vissen (beekprik en grote modderkruiper)
- Ongewervelden (teunisbloempijlstaart)

Deze aanvullende onderzoeken moeten worden uitgevoerd binnen de onderstaand beschreven periodes en met volgende methodes:

- Voor vaatplanten is er onderzoek nodig naar het voorkomen van de grote leeuwenklauw. Deze plant bloeit van april tot augustus, het is aanbevolen om het onderzoek ook in deze periode uit te voeren, de plant is dan makkelijker zichtbaar.
- Wanneer er werkzaamheden plaatsvinden buiten de vrijgestelde periode van de eekhoorn moet er aanvullend onderzoek worden uitgevoerd naar het voorkomen van eekhoornnesten in het plangebied. Eekhoorns worden alleen verwacht op locatie 54D en 54E. Dit onderzoek kan het best uitgevoerd worden in de periode van december tot februari en van mei tot juni, dit is de voortplantingsperiode de eekhoorn. Vrouwtjes zullen dan extra druk zijn met het bouwen van hun nest waardoor zowel de nesten als de dieren makkelijker zichtbaar zijn.
- Er is aanvullend onderzoek nodig naar de potentiële verblijfplaatsen (54D en 54E).
In eerste instantie dient te worden gekeken of in de bomen op locaties 54D en 54E holten aanwezig zijn die door vleermuizen als verblijfplaats kunnen worden gebruikt. Dit kan het beste als de bomen hun blad hebben verloren. Indien geschikte holten aanwezig zijn is aanvullend onderzoek met behulp van een batdetector noodzakelijk. Dit onderzoek bestaat uit vier veldbezoeken uitgevoerd met behulp van een batdetector, waarvan twee in de periode 1 juni-15 juli en twee bezoeken in de periode 15 augustus-15 september.
- Aanvullend onderzoek in de periode maart tot en met oktober is nodig om al dan niet uit te sluiten of er levendbarende hagendissen, hazelwormen en ringslangen aanwezig zijn op de projectlocaties(BIJ12; 2017(C)).
- Op locaties 54D en 54E zijn bomen aanwezig waar mogelijk horsten in aanwezig zijn die door vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen worden gebruikt. Aanvullend onderzoek is nodig om deze nesten te inventariseren en om hun gebruik vast te stellen. Inventarisatie van jaarrond beschermde nesten dient plaats te vinden in een periode met geen/weinig blad aan de bomen.

- De paaitijd van grote modderkruiper loopt van april tot juni en de paaitijd van de beekprik loopt van februari tot mei. Binnen deze periode (februari-juni) wordt het aanbevolen om onderzoek te doen naar het voorkomen van deze soorten. Inventarisatie kan doormiddel van elektrisch vissen, met een schepnet, of met fuiken of eDNA. Onderzoek is eerder in het seizoen beter dan later in het seizoen in verband met begroeiing van het habitat(BIJ12; 2017(B)).
- Onderzoek naar de teunisbloempijlstaart dient plaats te vinden in de periode mei tot september.

Daarnaast moet er rekening worden gehouden met onderstaande mitigerende maatregelen.

Mitigerende maatregelen

Om effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen worden de volgende mitigerende maatregelen voorgesteld:

- Om effecten op broedende vogels te voorkomen dienen werkzaamheden waarbij begroeiing wordt verwijderd, buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 juli. Voor het broedseizoen geldt echter geen vaste periode. Het verschilt per soort. Indien werken buiten het broedseizoen niet mogelijk is, moet door een ter zake kundige worden gecontroleerd of er in de te verwijderen bebouwing broedende vogels aanwezig zijn. Indien effecten op broedende vogels niet kunnen worden uitgesloten mag er niet gewerkt worden.
- Om effecten op algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd van één kant uitgevoerd te worden zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).
- Om effecten op algemeen beschermde soorten amfibieën zoveel mogelijk te beperken dienen de werkzaamheden waarbij vegetatie wordt verwijderd en bij werkzaamheden aan wateren van één kant uit te worden uitgevoerd zodat aanwezige dieren de kans krijgen te vluchten. Dit valt onder de zorgplicht (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming).
- Om effecten door verstoring van licht op foerageergebied, vliegroute en verblijfplaatsen van vleermuizen te voorkomen dient zowel in de bouwfase als in de gebruiksfase gebruik te worden gemaakt van gericht verlichting waarbij opgaande beplanting, gebouwen en watergangen onverlicht blijven.
- Om effecten op beschermde vaatplanten zoveel mogelijk te beperken dient de huidige toplaag van de dijk gespaard te blijven. Door de toplaag van de huidige dijk te verwijderen, en deze weer terug te plaatsen op de nieuwe dijk blijft de zaadbank hopelijk intact. Hierdoor hebben de beschermde planten een betere kans om in het volgende jaar weer te kiemen.

7 Bronnen

Kennisdocument Das, versie 1.0 BIJ12 juli 2017(A)

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-003-Kennisdocument-Das-1.0.pdf>

Kennisdocument Grote modderkruiper, versie 1.0 BIJ12 juli 2017 (B)

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-007-Kennisdocument-Grote-modderkruiper-1.0.pdf>

Kennisdocument Levendbarende hagedis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017(C)

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-012-Kennisdocument-Levendbarende-hagedis-1.0.pdf>

Kennisdocument Poelkikker, versie 1.0 BIJ12 juli 2017(D)

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-014-Kennisdocument-Poelkikker-1.0.pdf>

Provinciaal Omgevingsplan Limburg; december 2014. (POL14)

Bijlage I Wet en regelgeving

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Wet natuurbescherming (WN)

De Wet natuurbescherming (Wn) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet. Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden gaan naar de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van EZ bevoegd gezag blijft. Dit betreft onder andere de aanleg, uitbreiding en, voor zover van toepassing, inrichting, alsmede wijziging, gebruik, beheer en onderhoud van hoofdwegen en hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Tracéwet en hoofdspoorwegen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Spoorwegwet.

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning ‘aan te haken’ bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn er geen grote wijzigingen in de nieuwe Wet natuurbescherming. Wel komt de aanwijzing van Beschermd Natuurmonumenten te vervallen, evenals de doelstellingen die al geformuleerd zijn voor bestaande Beschermd Natuurmonumenten.

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wet natuurbescherming. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EZ.

Voortoets en Passende beoordeling

Bij plannen in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een ‘passende beoordeling’. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit

doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Zorgplicht

Binnen de kaders van de Wet natuurbescherming is de Zorgplichtbepaling (artikel 1.11) van toepassing. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor de natuurwaarden van het gebied, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen of te beperken.

Programmatische Aanpak Stikstofdepositie (PAS)

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) welke per 1 juli 2015 van kracht is geworden, is onveranderd opgenomen in het Besluit natuurbescherming. Stikstofdepositie vormde jarenlang een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstofdepositie een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de, voor stikstof gevoelige, natuur in die gebieden. Het PAS beoogt een oplossing te bieden voor dit probleem. Het doel is het beschermen en ontwikkelen van kwetsbare, voor stikstof gevoelige natuur, terwijl tegelijkertijd economische ontwikkelingen mogelijk blijven. Het programma bevat hiertoe maatregelen die leiden tot een afname van stikstofdepositie (bronmaatregelen) en maatregelen die leiden tot een versterking van de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (herstelmaatregelen). Het PAS is, inclusief de depositieruimte die binnen het programma beschikbaar is, in zijn geheel passend beoordeeld. De gebiedsanalyses, die onderdeel uitmaken van het programma, vormen de onderbouwing van de passende beoordeling op gebiedsniveau.

Voor vergunningaanvragen en verlening wordt gebruik gemaakt van het rekeninstrument AERIUS. De depositieruimte is alle ruimte die beschikbaar is voor economische ontwikkelingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor wel een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen, zoals toename van bevolking of wegverkeer, en uit projecten die tussen 0,05 en 1 mol per hectare per jaar stikstofdepositie in een Natura 2000-gebied veroorzaken. Voor deze laatste groep bestaat een meldingsplicht. De tweede categorie activiteiten valt uiteen in prioritaire projecten (segment 1) en overige projecten en handelingen (segment 2). Prioritaire projecten zijn door het Rijk of de provincies aangemerkt als projecten van nationaal of provinciaal maatschappelijk belang. De verdeling van de depositieruimte over de vier delen is een bestuurlijke keuze van Rijk en provincies.

Soortbescherming

Ten aanzien van beschermde soorten vervalt ten opzichte van de Flora- en faunawet voor een aantal soorten de bescherming, terwijl er ook ‘nieuwe soorten’ op de

soortenlijsten zijn opgenomen. De Wet natuurbescherming maakt onderscheid tussen:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 Wn);
- 3) 'andere soorten' (artikel 3.10 Wn).

Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wn)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de verbodsbepalingen. Deze aanvraag wordt getoetst op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid';
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 Wn)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Onder de Wet natuurbescherming geldt dat het voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 mogelijk is om bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling

van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Het bij ruimtelijke ontwikkelingen ook voor deze soorten kunnen werken met een goedgekeurde gedragscode is een belangrijk verschil met de Flora- en faunawet (geldig tot en met 31 december 2016).

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: ‘in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 Wn)

De categorie ‘andere soorten’ bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10:

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie ‘andere soorten’ van de Wet natuurbescherming bij overtreding van de verbodsbepalingen een vergunning worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld op:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h ‘in het algemeen belang’;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Algemeen vrijgestelde soorten

Voor soorten van de categorie ‘andere soorten’ (bijlage A en B van de wettekst) kan een vrijstellingsregeling gelden, die per provincie anders kan worden ingestoken. De meeste provincies en het ministerie van EZ hebben ‘tabel 1 soorten’ van de oude Flora- en faunawet opnieuw vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit zijn 19 soorten zoogdieren en 5 soorten amfibieën.

Bovengenoemde soorten zijn bij ruimtelijke projecten algemeen vrijgesteld van vergunningplicht. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat een ieder nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moet voorkomen.

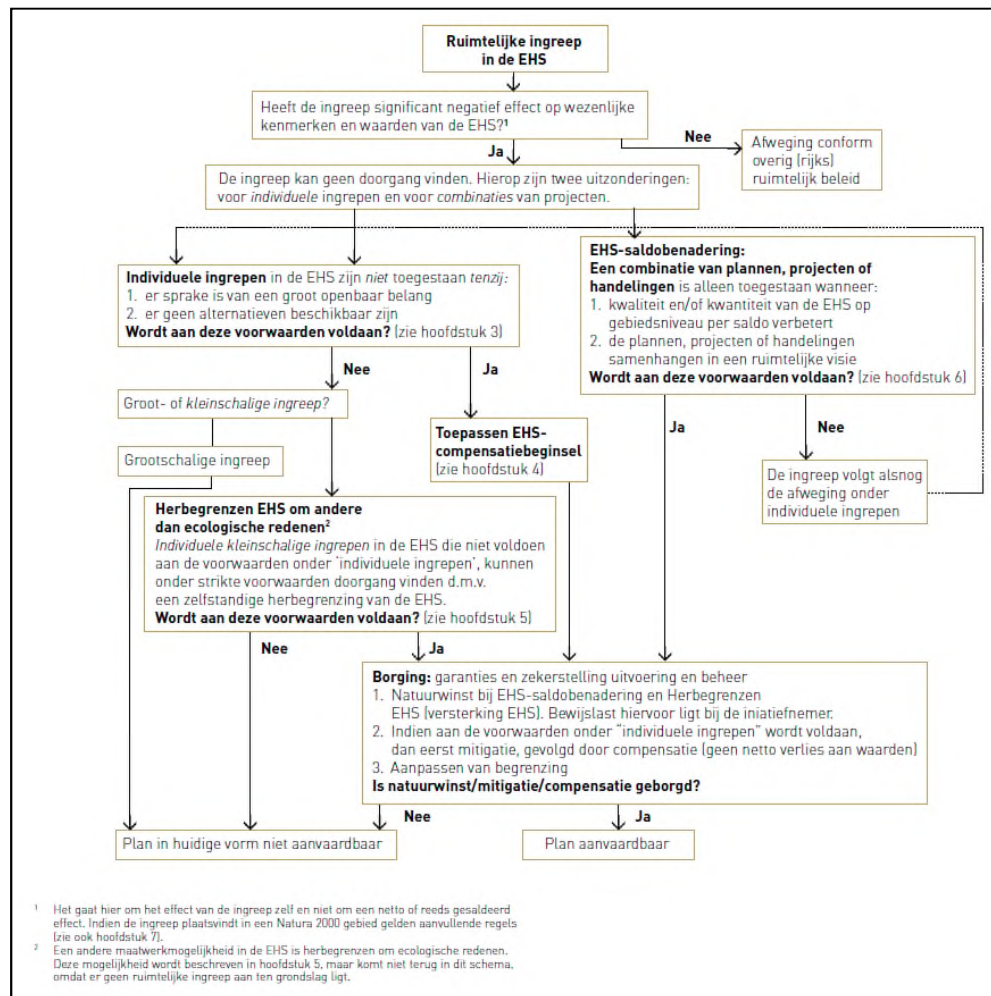
Beleid provincies

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De rijksoverheid heeft de bruto begrenzing van het NNN vastgesteld, de provincies zijn bevoegd om dit netto te begrenzen. De SVIR vervangt verschillende rijksbeleidsstukken zoals de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit. De juridische borging van de nationale ruimtelijke belangen die in de SVIR worden aangewezen vindt plaats via het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Via het Barro werkt het rijksbeleid door naar de ruimtelijke verordeningen van de provincies. Het NNN is de opvolger van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) sinds de afsluiting van het Natuurpact tussen Rijk en de provincies.

Nee-tenzij principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking. Het Rijk en de provincies hebben spelregels afgesproken over wat wel en niet kan omtrent het NNN. Hieronder staat het beslisschema uit de brochure “Spelregels EHS” [ministeries LNV en VROM en de provincies] weergegeven.



Figuur 1: Stroomschema ruimtelijke ingrepen in de EHS (tegenwoordig het NNN)

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Colofon

Opdrachtgever Waterschap Peel en Maasvallei

Uitgave Movares Nederland B.V.

Divisie Ruimte, Mobiliteit en Infra
Afdeling Planontwikkeling en Bouwprocessen: Omgeving en Conditionering

Utrecht

Telefoon

Ondertekenaar
adviseur ecologie

Projectnummer RM193104

Kenmerk B85-EWO-KA-1700054

© 2017, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.